

## Sprawozdanie

**Komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o podwyższeniu etatu kraj. biura melioracyjnego.**

Wysoki Sejmie!

Z rokiem 1904 wchodzi kraj nasz w epokę wielkich robót publicznych, a mianowicie budowy dróg wodnych i regulacji rzek, stanowiących wspólną sieć wodną, której koszta w olbrzymiej sumie 238,680.000 koron mają pokryć wspólnie państwo i fundusz krajowy.

Równocześnie mają być podjęte w szerszych rozmiarach publiczne roboty melioracyjne, subwencyonowane z państwowego funduszu melioracyjnego, którego dotacya w myśl państwowej ustawy kanałowej, podwyższoną została począwszy od r. 1902 z półtora na cztery miliony koron rocznie.

Dla należytego spełnienia tak wielkich zadań i skutecznego współdziałania przy prowadzonej przez Rząd budowie kanałów spławnych i regulacji rzek potrzebuje Wydział krajowy dwóch sił fachowych, dla prowadzenia zaś budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych, których liczba w stosunku do podwyższonego funduszu melioracyjnego co najmniej się podwoi, żąda Wydział krajowy powiększenia personalu biura melioracyjnego o dziewięciu inżynierów.

Wniosek Wydziału krajowego na wzmocnienie biura melioracyjnego dwoma referentami fachowymi dla budowy kanałów i regulacji rzek, uznaje Komisya gospodarstwa krajowego za zupełnie uzasadniony, gdyż już w roku bieżącym rozpoczyna c. k. Namiestnictwo studia przygotowawcze dla opracowania projektu regulacji rzek, przy którym Wydział krajowy ma interweniować, — a skoro trasa kanałów galicyjskich zostanie ustalona przez c. k. Ministerswo handlu, czego w najbliższej przyszłości należy oczekiwać, Wydział krajowy przeprowadzić musi w myśl §. 2. ustawy kanałowej, tudzież rezolucyi Wysokiego Sejmu z dnia 9. lipca 1901, rokowania ze stronami interesowanymi co do przyczynienia się do kosztów budowy, a następnie na podstawie przeprowadzonych rokowań przygotować dla Wysokiego Sejmu projekt ustawy co do pokrycia 12½% udziału kraju i stron w kosztach budowy kanałów.

Co się tyczy powiększenia personalu biura melioracyjnego o dziewięciu inżynierów dla prowadzenia budowy przy publicznych robotach melioracyjnych, zauważa Komisya, że przy dotychczasowej półtoramilionowej dotacyi państwowego funduszu melioracyjnego zajętych jest przy budowie 13 inżynierów (2 przy obwałowaniu Wisły w powiecie Krakowskim i Bocheńskim, 1 przy obwałowaniu lewego brzegu Dunajca, 2 przy regulacji Białej, 1 przy regulacji Nowego Brnia, 2 przy obwałowaniu Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim, 3 przy regulacji górnego Dniestru, 1 przy regulacji Bugu, a 1 przy regulacji Gniłej Lipy); — jeżeli więc kraj ma w dotychczasowym stosunku korzystać z państwowego funduszu melioracyjnego, który to stosunek w r. 1901 był niekorzystny, bo wynosił zaledwie 20%, to przy czteromilionowej dotacyi funduszu melioracyjnego powinienoby być zajętych 33 inżynierów przy budowie, czyli personal powinienoby być powiększony o 20 inżynierów. Wydział krajowy redukuje jednak swe żądanie do połowy wykazanej potrzeby, gdyż przypuszcza, że w myśl programowej uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1894 równocześnie z rozpoczęciem systematycznej regulacji rzek podjęte zostaną na szerszą skalę zabudowania potoków górskich, prowadzone w tych dorzeczach przez Sekcyę Samborską c. k. od-

działu leśno-technicznego, na które to zabudowania obróconą zostanie połowa udziału kraju w nadwyżce dotacyi funduszu melioracyjnego.

Uznając tedy proponowane przez Wydział krajowy powiększenie personalu biura melioracyjnego o jedenastu inżynierów za nieodzownie potrzebne dla zaspokojenia potrzeb rolnictwa w najbliższej przyszłości, zaleca Komisya Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia bez zmiany wniosek Wydziału krajowego co do podwyższenia etatu, zarówno jak i wyrównania liczby posad w poszczególnych rangach i stopniowego powiększania personalu w ciągu lat trzech 1903 do 1905 w miarę możliwości pozyskania doborowych sił technicznych i w miarę podejmowania nowych przedsięwzięć melioracyjnych na podstawie projektów ustaw przez Wysoki Sejm już uchwalonych i obecnie przez Wydział krajowy wniesionych. Wyrównanie ilości posad w poszczególnych klasach rangi (starszych inżynierów, inżynierów I. i II. klasy, tudzież inżynierów-adjunktów) do liczby 12, na wzór oddziału conceptowego, gdzie liczba posad w wyższych rangach jest nawet większą, niż w niższych, uważa Komisya gospodarstwa krajowego za wskazane celem zachęcenia ukończonych techników do służby widokami odpowiedniego awansu, zwłaszcza, że służba inżynierów melioracyjnych przy ciągłej zmianie miejsca pobytu i pracy na terenach bagnistych, należy do najcięższych zawodów technicznych.

Podwyższony etat krajowego biura melioracyjnego w porównaniu z dotychczasowym etatem, bez uwzględnienia trzech adjunktów komasacyjnych, których liczba pozostaje niezmienną, przedstawiać się będzie, jak następuje:

Liczba porządkowa	Etat dotychczasowy	Etat podwyższony	Więcej
1	Dyrektor . . . . .	1	—
2	Zastępca dyrektora . . . . .	1	—
3	Starszych inżynierów . . . . .	12	6
4	Inżynierów I. klasy . . . . .	12	2
5	Inżynierów II-giej klasy . . . . .	12	2
6	Inżynierów-adjunktów . . . . .	12	1
7	Praktykantów technicznych . . . . .	2	—
	Razem . . . . .	41	11

Podwyższenie wydatków na biuro melioracyjne z powodu powiększenia personalu oblicza Wydział krajowy na 51.960 koron rocznie; ponieważ jednak z tego wydatku przypadną całkowicie na fundusz krajowy tylko pobory 2 starszych inżynierów (referentów kanałów i regulacji), z poboru zaś dziewięciu dalszych inżynierów przeznaczonych na kierowników budowy, których płace za 9 miesięcy pokrywają fundusze budowy, tylko czwarta część, zatem rzeczywiste obciążenie funduszu krajowego, po skompletowaniu personalu, wyniesie rocznie 21.450 koron.

Jest to kwota w porównaniu z ogromną sumą około trzech milionów koron corocznych wydatków inwestycyjnych tak niska, że Komisya nie widzi potrzeby szerszego jej motywowania.

Zgodnie z propozycją Wydziału krajowego Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) §. 1. uchwalonego przez Sejm d. 6. kwietnia 1902 i d. 10. lutego 1898 etatu plac i osób krajowego biura melioracyjnego zostaje uchylony w dotychczasowym brzmieniu i ma opiewać, jak następuje:

„Etat krajowego biura melioracyjnego składać się będzie:

z dyrektora biura, z zastępcy dyrektora, z 12 starszych inżynierów, z 12 inżynierów I. klasy, z 12 inżynierów II. klasy, z 12 inżynierów-adjunktów, z 3 adjunktów komasacyjnych i z 2 adjutowanych praktykantów technicznych“.

II) Etat powyższy wejść ma w życie stopniowo w ciągu lat trzech 1903 do 1905, a mianowicie zostaje Wydział krajowy upoważniony powiększyć personal:

- 1) w r. 1903 o 2 starszych inżynierów, 1 inżyniera I. klasy i 1 inżyniera II. klasy;
- 2) w r. 1904 o 2 starszych inżynierów, 1 inżyniera I. klasy i 1 inżyniera II. klasy;
- 3) w r. 1905 o 2 starszych inżynierów i 1 inżyniera-adjunkta.

*Przewodniczący:*  
**Gorayski,**

*Sprawozdawca:*  
**Z. Tarnowski.**

